

Aan Provinciale Staten van de provincie Utrecht

<i>Datum</i>	<i>Bijlage(n)</i>	<i>Uw kenmerk</i>	<i>Ons kenmerk</i>
7 december 2018	2		2018/AH/120

Onderwerp
ONDER EMBARGO Rapport *Energie in transitie*

Geachte leden van Provinciale Staten,

De Randstedelijke Rekenkamer heeft samen met de vier andere provinciale Rekenkamers een onderzoek uitgevoerd naar energietransitie.

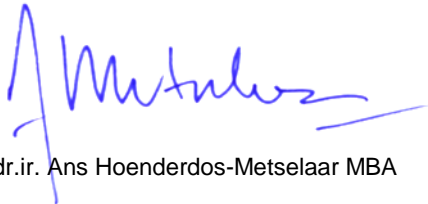
Het resultaat van dit onderzoek, het rapport *Energie in transitie*, het bijbehorende persbericht en deze brief, zijn vanaf 14 december 2018 te vinden op onze website www.randstedelijke-rekenkamer.nl. De onderliggende 'Feitennota Energietransitie Utrecht', die de procedure van feitelijk wederhoor heeft doorlopen, kunt u vanaf die datum ook vinden op de website. Wij verzoeken u vriendelijk er rekening mee te houden dat de stukken tot deze datum niet openbaar zijn.

In het rapport doen de Rekenkamers aanbevelingen voor de manier waarop Provinciale Staten hun rol bij energietransitie kunnen invullen. Ook hebben de rekenkamers aanbevelingen geformuleerd om in de toekomst beter zichtbaar te kunnen maken wat de bijdrage van de provincies is, om te zorgen dat provincies van elkaar kunnen leren en om te kunnen sturen op doelen die veelal ver in de toekomst liggen. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in hoofdstuk 2 van het rapport.

Onderaan deze brief is de reactie van Gedeputeerde Staten op het rapport opgenomen. Wij danken GS voor hun reactie. De reactie van GS geeft aanleiding tot het maken van een enkele opmerking. We merken op dat in het rapport is opgenomen dat wij ons realiseren dat provinciaal beleid beperkte invloed heeft op de indicator CO₂-uitstoot en dat de provincie niet alleen verantwoordelijk kan worden gehouden voor de gerealiseerde effecten van het collectief. De behandeling van het rapport in Provinciale Staten zien we met belangstelling tegemoet.

Desgewenst zijn wij graag bereid onze bevindingen mondeling te komen toelichten dan wel een presentatie over de onderzoeksresultaten te verzorgen.

Met vriendelijke groet,

dr. ir. Ans Hoenderdos-Metselaar MBA

bestuurder/directeur
Randstedelijke Rekenkamer

Bijlage Reactie Gedeputeerde Staten

PROVINCIE ■■ UTRECHT

Randstedelijke Rekenkamer
Teleportboulevard 110
1043 EJ AMSTERDAM

DATUM	27 november 2018	TEAM	Energietransitie
NUMMER	81E1457C	REFERENTIE	A.K. Evers
UW BRIEF VAN	9 november 2018	DOORKIESNUMMER	030-258 3092
UW NUMMER	2018/AH/115	E-MAILADRES	Aart.Kees.Evers@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Reactie in het kader van Bestuurlijk Wederhoor onderzoek Energie in transitie.

Geachte heer, mevrouw,

Op 9 november 2018 hebben wij de gezamenlijke bestuurlijke nota 'Energie in transitie' van de vijf provinciale rekenkamers en de Feitennota Energietransitie Utrecht ontvangen. We hebben uw rapporten met belangstelling gelezen. U vraagt ons om een reactie in het kader van bestuurlijk wederhoor. Het college waardeert de constructieve samenwerking tussen de rekenkamercommissie en de betrokken medewerkers. Hierbij ontvangt u onze reactie in de volgorde van de aanbevelingen.

2. Bepaal de weg richting einddoel en stel tussendoelen op. Dat zorgt ervoor dat de opgave concreet en behapbaar wordt.

Reactie: In het kader van het aanstaande nationale Klimaatakkoord worden richtinggevende afspraken voorbereid, die ook voor de provincie kaderstellend en richtinggevend zijn. Op basis van dit akkoord zullen we de doelen en tussendoelen uit onze Energieagenda 2016 herijken. De Regionale Energiestrategieën (RES) zullen hierop zijn afgestemd.

3. Reken door wat het ingezette instrumentarium oplevert aan energiebesparing, productie van hernieuwbare energie en CO₂-reductie en/of betrek expert judgement bij aanvang van het (nieuwe) energietransitie programma.

Reactie: Dit is ingewikkeld te bepalen, omdat de directe koppeling tussen het provinciaal instrumentarium en de indicator ontbreekt. In overleg met andere provincies wordt gezocht naar een zo betrouwbaar mogelijke manier om die relatie te kunnen meten.

4. Stuur zowel op provinciaal niveau als voor de regio's in de Regionale Energiestrategieën aan op: het zoveel mogelijk hanteren van dezelfde terminologie als het gaat om het formuleren van de ambities ten aanzien van energietransitie. Aansluitend bij Europese en landelijke afspraken gaat het Opwekking hernieuwbare energie (in PJ en als % van het finale gebruik)

1. Energiebesparing (in PJ en als % van het finale gebruik)
2. CO₂-reductie (in tonnen)
  - a. het gebruik van vergelijkbare eenheden en referentie jaren in de te formuleren ambities
  - b. gelijke ijkmomenten in de periode tussen 2020 en 2050, bijvoorbeeld elke 5 jaar
  - c. pak dit zoveel mogelijk in IPO-verband op

5. Maak gebruik van de landelijke Klimaatmonitor voor het in beeld brengen van effecten en voorzie PS daarnaast van informatie waaruit de inzet van de provincie en de resultaten daarvan blijkt.

Reactie aanbevelingen 4 en 5: In IPO-verband zijn wij reeds betrokken bij een project om data en rekenmethodieken op elkaar af te stemmen. De informatievoorziening aan PS zal worden gebaseerd op de landelijke Klimaatmonitor.

6. Sluit met de indicator CO₂-uitstoot zoals opgenomen op waarstaatjeprovincie.nl (en de landelijke klimaatmonitor) aan op de in het BBV opgenomen indicatoren.

Reactie: GS volgen de aanbeveling op, maar zal kritisch zijn op de relatie van de indicator CO₂- uitstoot en provinciaal beleid.

7. Stel via het IPO aan BZK voor om twee indicatoren toe te voegen aan de indicatoren die alle provincies gebruiken voor het thema energietransitie, te weten:
a. Omvang van finale energiegebruik in TJ en als percentage ten opzichte van het energiegebruik in 1990
b. Omvang van hernieuwbare energie als percentage van het finale energiegebruik

Reactie: GS volgen deze aanbeveling op.

8. Maak interprovinciaal afspraken over het labelen van middelen voor energietransitie, zodat inzichtelijk kan worden gemaakt welke financiële impuls provincies geven aan de energietransitie.

Reactie: GS volgen deze aanbeveling op.

9. Zet in op een gezamenlijke leeragenda door middel van interprovinciale evaluaties van instrumenten. Zo ontstaat inzicht in de faal- en succesfactoren van provinciale instrumenten voor de energietransitie.

Reactie: Wij zullen ervoor pleiten dit in IPO-verband gezamenlijk op te pakken

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter,

De secretaris,